

בירור דברים

ומכתבים מגדולי הרבנים על ספר

'ארחות טהרה'

של הרב י. א. כהנא שליט"א

מעיה"ק ירושלים

ועל הוראותיו במראות הדמים

כסלו תשע"ו לפ"ק

מערכת "טהרת ישראל"

הבהרה חשובה

ברצוננו להבהיר בזאת, שאין כוונתנו חלילה לפגוע ולבזות ת"ח ולא להשפיל כבודם ח"ו, ואין כאן שום כונה אישית, וכואב לנו הדבר מאד שנאלצנו לכך.

אולם היות ובפועל יש כאן מכשול גדול לרבים והן בהוראותיו בספרו, והן בהוראותיו בענייני מראות, הן בעצמו והן ע"י תלמידיו בא"י ובחו"ל, הורונו גדולי ישראל שליט"א - שמדין תורה מחוייבים אנו לעשות ככל האפשר להציל רבים מעוון שלא יכשלו ח"ו באיסורים חמורים.

ואנו תפילה להשי"ת שלא יצא מכשול מתחת ידינו ויתקדש שם שמים בעולם.

מערכת טהרת ישראל

Taharassyisroal@gmail.com

פקס: (018)18443358377

מכתב קודש

חשון תשע"ו

נזדעזענו לראות ספר בשם ארחות טהרה, ובו דברים מוזרים אשר הקל ראש בדינים חמורים אשר לא שערום רבותינו. ואף שיש בראשו מכתבים על המחבר מגדולי הדור הקודם, ברור כשמש אילו ראו הספר היו חוזרין בהם.

על כן אי אפשר לסמוך עליו כלל, וכ"ש בהוראת מראות, כי הדבר נוגע לחיוב כרת ממש.

הנני מצטרף לדברי הגאונים הגדולים	מעולם לא שמעתי מא"א מורי הכ"מ היתרים וקולות כאלו, והריני מצטרף לדברי גדולי הת"ח בזה, וחלילה להקל		
עזריאל אויערבך	חיים מאיר הלוי ואזנר	משה שאול קליין	
יהודא סילמן	שריאל רוזנברג	שבח צבי רוזנבלט	מנחם מנדל לובין

כ"ז נכון חיים קניבסקי

מכתב מהג"ר יוסף שרגא שיינברגר שליט"א ראש הכולל טשכנוב בירושלים מתלמידיו המובהקים של מרן רשכבה"ג הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

אף שאיני ראוי לכך, ולא רגיל בכך, וקשה עלי הדבר מאד, אך חזקה עלי מצות גדולי ישראל שליט"א, להודיע ולפרסם מה שמעתי מפ"ק מו"ר מרן גאון וקדוש ישראל רשכבה"ג רבינו הגרי"ש אלישיב זצוקללה"ה זיעועכ"י, שהתבטא נגד שיטתו ומהלך פסקיו של הרב הנ"ל בהל' נדה בביטויים חריפים וכו', ושאין לסמוך עליהם כלל.

יוסף שרגא שיינברגר

דעת הגאון הגדול רבי נתן קופשיץ שליט"א דומ"ץ העדה החרדית בב"ש

הרשה לפרסם בשמו [ואפשר לברר אצלו] - שאי אפשר לסמוך על רב זה כלל בשום דבר, וידוע לו בבירור שרב זה מטהר את הטמא ממש ומתיר דם גמור לכל הדעות.

כמו"כ ידוע שכ"ק מרן גאב"ד ירושלים שליט"א לא הסכים בשפוי"א לתת לו הסכמה על ספרו, ודיבר ברבים בשיעורים שמסר בימי השובבי"ם נגד ההיתרים והקולות שבספר זה.

Rabbi Moshe Sternbuch
Chief Rabbi

of the Orthodox Rabbinical Courts
Rosh HaYeshiva D'Ramat
Jerusalem

משה שטרנבוך
ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
ראש הישיבה ברמות א'
מח"ס מועדים וזמנים ושו"ת תשובות והנהגות ועוד
עיה"ק ירושלים ת"ו

מתפרסם ברשות מרן שליט"א

יום ז' דסליחות תשע"ו

לכבוד ידידינו הגאון וכו' הרב יצחק אייזיק כהנא שליט"א

אחדשה"ט וש"ת

בהמשך לשיחתינו בפסק בית דין, שלחתי דרך הרב יצחק שלמה בלוי שליט"א דוגמאות מספרו מרפסין איגרי – תמוהים ומכשילים.

ולדוגמא - כותב שאין דין הרגשה כלל בזמן הזה נגד כל הפוסקים וכמקובל, וכן פוסק שאין צריך לבדוק בדקדוק את עד הבריקה, אלא במבט אחד על כל צד, ומה עוד פוסק שבהרבה מקרים וספיקות האשה עצמה תכריע ולא צריכה לספר כלל לבעלה, ועפ"י ספרו מקילים מאוד במראות באדום ובדומה לאדום, וכן יש כמה וכמה הוראות תמוהין, ולפי דבריו יתקן את כל השגיאות כשיופיע מהדורה חדשה.

אמנם בינתיים היא ספר שאינו מוגה ואסור להשהותו, ואני דואג שלא יסמכו ח"ו על הסכמתי, ובשעתו סמכתי על היותו מו"ץ מהעדה, אבל עכשיו ידע נאמנה – וראוי לפרסם - שאני לא מסכים עד שיגיה הספר.

ואין כוונתי ח"ו לפגוע בת"ח אישית, אבל חייבין מדין תורה להודיע ולהזהיר מיד הציבור שאין לסמוך ח"ו על פסקים כאלו, ואין לנהוג כן, וכבר הורו חז"ל במקום חילול השם אין חולקין כבוד לרב, ובפרט כאן בחמורות שבחמורות ששורש קדושת ישראל תלוי בה, ובדברינו הנ"ל נזכה בעהשי"ת לקיים את שאיפתו - שלא יצא עוד מכשולים, ונקדש שם שמים, ושפת אמת תיכון לעד.

בברכה ושלום

ליקוט חלקי מההוראות התמוהות שבספר ארחות טהרה

הנה רבים מבקשים להבין- על מה יצא הקצף, ע"כ הננו לבאר את דבריהם מה שכתבו על הספר - **"ובו דברים מוזרים אשר הקל ראש בדינים חמורים אשר לא שערום רבותינו"**.

ומקודם יש לציין, שבהקדמה לספרו כבר התייחס המחבר לכך שאף אחד מהפוסקים המפורסמים וגדולי הדור לא חלם להתיר כאלו דברים,

וזה לשונו שם בהקדמה:

ואל יתמהו הלומדים מהיכן מלאו לבו של קטן כמוני לחדש חידושי הלכות שלא נאמרו ע"י הפוסקים המפורסמים גדולי הדור, כי סמכתי על דברי חז"ל במסכת חולין דף ו' שהתיר רבי את בית שאן כולה לאכול ירקות ופירות שלה בטבלן, וחברו עליו אחיו ובית אביו אמרו לו מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור אתה תנהוג בו היתר, וענה להם **מקום הניחו לי אבותי להתגדר בו וכו'**, מכאן לתלמיד חכם שאמר דבר הלכה שאין מזיחין אותו ואמרי לה אין מזניחין אותו ואמרי לה אין מזיחין אותו.

ובהמשך מביא מספה"ק שיש לכל נשמה חידושי תורה המיוחדים רק לשורש נשמתו ע"ש, ומסיק בזה"ל:

הרי מפורש יוצא בדברי חז"ל ובדברי גאוני וקדושי הקדמונים ז"ל, שיש חידושי תורה וחידושי הלכות שמיוחדים מן השמים לאדם מסוים שממנו יצאו הדברים ואין אחר יכול לחדשם ולאמרם, **ומן השמים מעלימים הדברים מעיני הגדולים** כדי לתלות הזכות במי שמיוחד אליו הדבר ולא לזולתו הקטן כגדול יהיה וכו'. **ומעתה יתבאר לך היטב מהות הספר והחידושי הלכות שבו הנובעים משורש נשמתו של בעל המחבר... והדינים שחידשתי, רובם ככולם הם דברים שרבותי בעצמם היו מחדשים וסוברים כן (כלומר, אם לא היו מן השמים מעלימים הדברים מהם כנ"ל) אלא שמקום הניחו לי רבותי להתגדר בו...**

[א.ה. עיין בחת"ס בגמ' שם חולין ז', וזה לשון קדשו בא"ד, "ואמנם לבי הלשונוות (דאין מזיחין ואין מזניחין) לא קאי אלא את"ח המעיד בשם רבו שמאמינים קבלתו, אך הני תרי לישני אין אחד מהם קאי אהא דמקום הניחו לי, דודאי לאו כל הרוצה ליטול השם ולהגיד חדשות מסברא דנפשיה ולומר מקום הניחו לי, דהרי ממששה רבנו ע"ה עד חזקיה לא מצינו זה, ומחזקיה עד רבינו הקדוש, והבו דלא לוסף. ואתי לישנא בתרא ואמר אין מזיחין אותו שאפילו לפעמין יכול אחרון לומר כן. ומ"מ מייתי עלה מתני' משרבו זוחחי לב האומרים מקום הניחו לי וכו' רבו כמו רבו, וכל אחד נוטל שם לעצמו וכו' וכל אחד בונה במה לעצמו באומרו מקום הניחו לי, עד שהגיע העניין הזה לשיעור כך, כי בעלי התשובות אינם משייבים,

אלא מגידי חדשות להרוס דעת הראשונים ולחדש דבר מלבנו... והכל בנוי על מקום הניחו לי מן השמים להתגדר בו"...

בפרק י"א על דיני הרחקות סעיף ז' במהדורת תשע"א כתב:

אסור לבעל לקשור המטפחת שעל ראשה מאחור, ולא לסגור ולא לפתוח כפתור בבגדה שלבושה בו מאחורה, ואם אינה יכולה מעצמה והוא שעת הדחק גדול מותר. (במהדורת תשע"ה כבר השמיטו לאחר שגערו בו הרבה, אבל עדיין השאיר דברים דומים, כגון להלביש ולהפשיט נעלים זל"ז וכיוצ"ב עוד הרבה דברים מוזרים ע"ש)

בפרק יג על ספירת שבעה נקיים סעיף יא עמ' קא ז"ל:

לאחר שהאשה בדקה את עצמה, צריכה לבדוק את עד הבדיקה, במבט אחד על כל צד, במרחק כ-20 ס"מ מהעין (כלומר, שטיפת דם זעירה שלא מבחינים בה במבט אחד במרחק כזה, אלא אם מעיינים בדקדוק, אין בזה בעיה, ולכאוי דמיא לבדיקת אתרוג שנחשב 'הדר' אם לא מבחינים בנקודה שחורה ע"י מבט אחד ממרחק כע"ז).

ונעתיק לשונו בעמ' קנה-קנו בביאורים על פרק א' סעיף ח':

אשה שרואה דם על בגד צבעוני או על נייר או על תחבושת של צמר גפן (פד, דס"ל שאינו מקב"ט), הרי כמות הדם היא הקובעת אם היא טהורה או טמאה, שאם הכמות הוא כדרך ראיית וסת בזמנינו, דהיינו בגודל חצי כף היד או כף היד שלימה כמה פעמים ביום במשך כארבעה או חמשה ימים, הרי זה נקרא וסת והיא טמאה, ואם כמות הדם פחות מדרך ראיית וסת הרי זה נקרא כתם ולא וסת והיא טהורה... (אלא שכתב שם שצריך להראותו לפני המורה שיבדוק אם זה ממש כמות דם של וסת רגיל, כיון שבימי הנקה ובגיל המעבר הוסת רגיל להיות מועט מזה)

(נמצא לפי דבריו, דאשה הרואה דם [אפי' בז' נקיים וכדלהלן] על נייר או על פד, בגודל כף היד שלימה, כמה פעמים ביום [כלומר ג' פעמים או יותר], במשך שלשה ימים – טהורה! - מאחר שלא היה במשך כארבעה או חמשה ימים. ויש להעיר עוד, ששיעור זה כתב אף בפד שעשוי לספוג בתוכו הרבה ולא מתפשט כ"כ לצדדים, וכמות דם כזו כשתהיה על נייר תהיה פי כמה וכמה, והוא נתן לשניהם שיעור שוה)

עוד שם:

וכדי שלא לגרום טירחה יתירה לבא לפני המורה על כל כתם דם וכו', לכן כתבנו השיעור שבודאי אינו נכנס בגדר וסת ואין צריך להראותו להמורה ואינו מטמא, ושיעור זה הוא לפענ"ד עד לגודל אורך ורוחב של כשלש אצבעות גדולות, שהוא כששה ס"מ רוחב על תשעה ס"מ אורך בפעם אחת, או שראתה כתם דם בגודל אורך ורוחב של כשתי אצבעות גדולות, שהוא כארבעה ס"מ על תשעה ס"מ פעמיים ביום אחד, שעד

שיעור זה ועד בכלל בודאי אין זה דרך ראיית וסת והרי זה בכלל כתם וטהורה ואין צריכה להביאו להמורה שיראנו. ובעמ' ו' הוסיף: ואם הוא גדול יותר או יותר פעמים ביום אחד, **אם מכירין בבירור שהכתם הוא בצבע אדום יש לשאול רב...** (כלומר, שאם אינו ברור ממש שהוא בצבע אדום אין צריך לשאול כלל באיזה כמות שתהיה).

ויש לציין שכל זה הוא גם בשבעת ימי הנקיים, וכמ"ש בעמ' קד, וזה לשונו שם:

אשה שנמצאת במצב של ראיית כתמי דם מחמת חולשת הרחם לאחר לידה או מחמת לקיחת כדורים, או מחמת התקן למניעת הריון, או מחמת סיבה אחרת בשבעת ימי הנקיים, תשים סמוך לגופה תחבושת לבנה של צמר גפן הנקרא פע"ד (דס"ל שהוא דבר שאינו מקבל טומאה, ואף שאסור ללבוש צבעוני, אבל אינו מקב"ט מותר וכדלהלן), ואם תמצא דם על הפע"ד אפילו יותר משיעור גריס עד כגודל שלש אצבעות (כנ"ל, דהיינו תשעה ס"מ על ששה ס"מ) לא נטמאה וכו', ואם הכתם דם שעל הפע"ד הוא בגודל של יותר משלש אצבעות גדולות, או שראתה שלש פעמים ביום או יותר כתמי דם שכל אחד מהם כגודל שתי אצבעות גדולות, יש לעשות שאלת רב וכו' (כנ"ל, שיראה אם זה ממש כמויות דם של וסת רגיל, דהיינו באשה שאינה מינקת – בגודל חצי כף היד או כף היד שלימה כמה פעמים ביום במשך כארבעה או חמשה ימים... וכאן עוד מדובר בז' נקיים!) ולאחר הטבילה תלבש בגד שחור או צבעוני (ואז אם אין הדם ניכר עליו בבירור, אפי' לא צריך לבא לשאול רב, גם בכתמים ענקיים יותר מהשיעורים הנ"ל וכמ"ש בעמ' ו').

ובביאורים בעמ' קצג ביאר, שאף שבז' נקיים תקנו ללבוש לבן ולא צבעוני, אבל לשים דבר שאינו מקב"ט מותר. ומאריך שם לחדש שהטעם שהצריכו ללבוש לבן אינו בשביל שיברר אם אין דם, ואם תמצא דם יותר מכגריס תיטמא, וז"ל באמצע דבריו:

ועוד, דאיך יעלה על הדעת לומר שתיקנו ללבוש בז' נקיים בגד לבן ולא צבוע כדי לטמאותה אם תמצא עליו דם יותר מכגריס, שהרי לגבי חילול שבת מן התורה כתב הרמב"ם וז"ל ואסור להתמהמה בחילול שבת לחולה שיש בו סכנה, שנאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהם, הא למדת שאין משפטי התורה נקמה בעולם אלא רחמים וחסד ושלוש בעולם עכ"ל. ואם לגבי מצוות התורה כך, בודאי שגם חז"ל ורבנותינו גדולי הראשונים לא תיקנו ח"ו תקנות לענות ולצער בנות ישראל הכשירות ולהצריכן לבישת בגדים בצבע לבן כדי לטמאותן וכו', דח"ו לומר שרבנותינו הפוסקים תיקנו תקנה להרבות טומאה בישראל, ע"ש.

והנה, אשה זו שיודעת שיש לה דם מהמקור בז' נקיים, שכתב שתשים פדים שאינו מקב"ט וזה יצילנה מהטומאה, מה תעשה בבדיקות, שהרי אם תבדוק תמצא דם ותיטמא?

על פתרון בעיה זו כתב בפרק יג עמ' קה-קה-קו וז"ל בסעיף לז:

אשה שראתה בתוך השבעה נקיים כתם דם שאינו מטמא (וע"ש בסעיף הקודם שידוע בבירור שהוא דם מהרחם ולא ממכה, כגון לאחר לידה או שהוא מחמת התקן או כדורים), כגון שראתה דם **אפילו יותר מכשיעור גריס** (אפי' בגודל תשעה ס"מ על ששה ס"מ כנ"ל) על נייר שקינחה באו"מ או על תחבושת של צמר גפן וכו', **לא תבדוק עצמה כלל ביום זה וכו', ואם ראתה כתמי הדם ביום השביעי של שבעת הנקיים לפני שבדקה עצמה אפילו פעם אחת, אם בדקה עצמה בעוד ימים מהשבעה נקיים חוץ מהפסק טהרה וביום הראשון של הנקיים, לא תבדוק עצמה ביום זה ולא תטבול, אלא תמתין למחר ואם תהיה נקיה תבדוק עצמה ובלילה תטבול.**

ובסעיף לח:

וכן אם בתוך השבעה נקיים קודם שצריכה לבדוק עצמה נראה לה מחמת איזה סיבה שתיטמא ע"י בדיקה זו, אף שאינו ודאי, **לא תבדוק עצמה בפעם הזו ולא תטמא עצמה בידים.** ובעמ' רה הוסיף: **דבכה"ג לא אמרו חז"ל שתבדוק, ואפי' אם תרצה להחמיר על עצמה ולבדוק אסורה (!!!) כמ"ש הרמב"ם והרמ"א שצריכה לעשות השתדלות שלא תיטמא ולפיכך צריכה ללבוש בימי טהרתה בגדי צבעונין כדי להצילה מן הכתמים. וכתב שם: וכן אנו מורין בבי מדרשא הרבה שנים.**

ואם תתמה איך אפשר להבין בהיגיון דברים כאלו, שהלא הבדיקות הרי מטרתם לבדוק שאין לה דם, וא"כ איך אפשר ל שכל הבדיקות נועדו רק על הצד שהיא נקיה, אבל אם חוששת שבאמת תמצא דם אז כבר לא אמרו לה לבדוק ואף אסור לה לבדוק?

ע"ז כתב לבאר בעמ' רו שהבדיקות אינן כדי לברר ולוודא שאכן היא נקיה, וז"ל:

דאיך יעלה על הדעת שחז"ל תיקנו תקנות כדי לטמא את האשה ולהרבות טומאה בישראל ח"ו... ועוד, דנדון דידן דומה לאשה שיש לה מכה באו"מ, וכשבודקת עצמה כואב לה מאד מחמת הבדיקה, שכתב הנודע ביהודה דכיון שבדיקת עצמה בשאר הימים של ז"נ חוץ מראשון ושביעי הוא רק חומרא דרבנן בעלמא, ובכמה מקומות מצינו שבמקום צער לא גזרו, וכיון שלאשה זו כואב הרבה אין לך מקום צער יותר מזה עכ"ד, ומזה יש ללמוד ג"כ לנדון דידן, דאם במקום צער של כאב לא גזרו ואין צריכה לבדוק עצמה בז' ימי הנקיים חוץ מראשון ושביעי, כל שכן באופן שאם תבדוק עצמה תטמא עצמה בידים בודאי דבכה"ג לא גזרו. ועוד, דאשה שנטמאת בתוך הז"נ הרי זה צער גדול לה ולבעלה, והוא מקום צער הרבה יותר מכאב של מכה.

ובעמ' רח כתב:

ולא הבנתי מש"כ ה"שם אריה" דאדרבה תיטמא ותיטמא, דמה חטאה בת ישראל זו ששומרת על דת יהודית, ורוצה לנהוג כדרך בנות ישראל הכשירות לטהר עצמה לבעלה שתיטמא ותיטמא.

ובעמ' רא-רב:

שהבדיקה של ז' נקיים (כאן מדבר מהבדיקות מן התורה) אינה כדי לחפש שמא ראתה דם... דאין הכי נמי, שאם תמצא דם טהורה מן התורה, אלא הטעם שהצריכה התורה שתבדוק עצמה כדי לצאת ידי חובת ספירה אם לא תמצא דם, ואם מצאה דם לא יצאתה ידי חובת ספירה וצריכה לבדוק עצמה פעם שנית... (ואם גם אז יצא דם, תנסה שוב ושוב עד שלבסוף תצליח להוציא בדיקה אחת נקיה ואז תצא ידי חובת ספירה... ועיי' בעמ' רה שביאר, שהוא 'גזירת הכתוב' שצריך לברר שרגע אחת ביום לא ראתה דם בהרגשה), אבל לא נטמאת מן התורה כיון שלא היה בהרגשה.

ובעמ' רז:

דלפי מה שביארנו לעיל, דמה שהוסיפו חכמים ותקנו שתבדוק עצמה בכל יום, היינו כדי 'לחזק החזקת טהרה' שהצריכה תורה, או כדי 'לחזק הספירה' שאמרה תורה וספרה לה, א"כ בודאי בנדון דידן לא אמרו חכמים שתבדוק עצמה, כיון שאין זה לחזק החזקת טהרה אלא לחזק הטומאה, ואין זה לחזק הספירה אלא לבטל הספירה כיון שתיטמא...

תם ולא נשלם,

וישנם עוד הרבה דברים מתמיהים בספר, אך נראה שדי בזה בשביל להבין את התבטאותו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שאמר להג"ר יוסף שרגא שיינברגר שליט"א עליו, לאחר ששמע וחקר ובדק היטב את פסקיו שאמר בשיעורים - שכל הל' נדה אצלו 'איין שטיק ליצנות!' ועוד כו"כ ביטויים הריפים שא"א להעלותם על הכתב.

חשוב לציין מה ששמענו מאחד מגדולי המורים - שעיקר כוונת המכתב הוא נגד הוראותיו במראות, שמתיר דם גמור ומטהר את הטמא ממש, אלא שהספר הוא היכי תימצא לצאת נגדו, שממנו לבד כבר מספיק לראות את גישתו ותפיסתו הקלה לכל הל' נדה. ולכן הדגישו במכתבם - "וע"כ א"א לסמוך עליו כלל, וכ"ש בהוראת מראות, כי הדבר נוגע לחיוב כרת ממש!". ויש לציין, כי במכתב שפורסם בעיתון יתד נאמן צונזרו המילים 'וכ"ש בהוראת מראות' מטעמי צניעות.

מעט מהעובדות הידועות לנו בעניין הוראותיו במראות

מתפרסם עפ"י הוראת כמה מגדולי הפוסקים שליט"א

(לברורים נוספים ניתן לפנות למערכת)

● **שמענו מפי מורה הוראה מפורסם**, שאברך הביא לפניו מראה עם דם גמור של יום השביעי של הז' נקיים והיה אדום ממש, והרב הנ"ל שאל את האברך – תגיד לי בעצמך איזה צבע זה נראה לך, וענה האברך שהוא אדום, והוסיף הרב לשאול אותו - ומה אשתך אומרת על המראה הזה, וענה שגם אשתו אומרת שהמראה אדום. אבל אעפ"כ ביקש האברך מהרב שלא יאסור מראה זה כדי שלא ייאסר מדין חכם שהורה. והנה, למחרת התקשרה אשתו של האברך להרב הנ"ל וסיפרה לו שמחזור דמיה הגיע, ושאלה לדעתו למה מחזור דמיה הגיע כל כך מוקדם והתייעצה אתו מבחינה רפואית. אז שאל אותה הרב מה קרה לבסוף אמש, וסיפרה שבעלה לקח מונית לירושלים והראה את המראה להרב כהנא והוא התיר אותו, וטבלה ושימשה, אך כמה שעות לאחר התשמיש הגיע לגמרי מחזור דמיה...

● **עוד סיפר לנו הרב הנ"ל**, שפעם הגיע אליו אברך ביום שישי אחה"צ עם שאלה של יום ז', והיה בו דם ברור אלא שהיה נראה לו קצת כדם פצע, ואמר להאברך שהוא דם אבל אם תלך האשה לאחות ותמצא פצע אפשר להתירו. ושאל האברך איך ימצא אחות עכשיו ביום שישי אחה"צ, וענה הרב שאין ברירה ואם לא ימצא אחות יצטרך לדחות הטבילה עד ליל ראשון אחרי שתלך לאחות. ושאל האברך את הרב אם יש לו את מספר הטלפון של הרב כהנא, והביא לו הרב ספר טלפונים. התקשר האברך בפני הרב הנ"ל לביתו של הרב כהנא, והרבנית ענתה לטלפון ואמרה שאין הרב יכול כעת לגשת לטלפון, אמנם לאחר שאמר האברך שמדובר בשאלה דחופה של יום השביעי שאלה אותו מה השאלה, וסיפר לה שיושב עם מראה אצל רב שאמר שהוא דם אלא שהוא נראה קצת כפצע. הלכה לבעלה ושטחה לפניו את השאלה, ושוב חזרה לטלפון ואמרה שבעלה הרב אמר שזה בסדר גמור...

● **עוד שח לנו הרב נר**, (הוא כבר כתב עובדא זו בחתימת ידו עם מס' פלאפון שלו והוא תח"י, והראנו אותו לגדולי המורים), שהלך לשאול את הרב כהנא

על מראה דם שאשתו ראתה, והרב כהנא טיהר את הדם בטענה שזה דם מכה (בלי לשלוח לאחות). אולם כשחזר הביתה אמרה לו אשתו שהדם לא מפסיק לזוב, ומוזר שממכה יוצא כ"כ הרבה דם. לאחר יומיים התגבר הדימום ושאל שוב את הרב כהנא, ואמר לו שזה שום דבר והכל דם מהמכה והיא טהורה. ושאל אותו האברך האם ללכת לטפל אצל רופא, ואמר לו שלא ילך וזה יעבור. אולם לאחמ"כ יצא לה גוש, והתברר שזה היה הפלה...

- **עוד שח לנו אברך** (הרב י.ק, גם הוא כתב העובדא וחתם עם שמו ומס' הפלי' שלו) שביום י"א אייר תשע"ה יום חמישי אחה"צ, אשתו היתה בחודש השמיני להריון ופתאום הרגישה רטיבות מרובה (וחששו לירידת מים), הלכו לבית חולים ועשו לה מוניטור, כשהיא קמה נזל ממנה דם על הרצפה. בבית החולים עכבו אותם ואמרו, שצריך דחוף ליילד אותה בניתוח קיסרי. התקשר האברך להרב כהנא ואמר לו: אין צורך לנתח - ללכת מהר מהבית חולים הביתה, **והיא לא טמאה**, ובעז"ה תהיה לה לידה קלה בזמן, כנראה שהיא התאמצה קצת, עכ"ל. הדימום המשיך עד שביום ראשון לפנות בוקר הדימום התחזק באופן חזק ורציני, אז נסעו לבית החולים לניאדו נתניה, ויילדו אותה מיד ע"י ניתוח, ואמרו שהיה לה היפרדות שליה, ואם היתה באה בעוד כמה שעות היה יכול להיות נזק גם לעובר וגם לאמא...

- **עוד סיפר לנו רב מפורסם**, שכשהלך ברחוב בירושלים ניגשה אליו אשה אחת ושאלה אותו האם הוא רב בעדה החרדית, וכשענה לה בחיוב אמרה לו - אתם בעדה החרדית אשמים שאני ובעלי בועלי נידות! בגלל שאחרי לידתה התחילה לבדוק עצמה ויצאו כל הבדיקות מלאות דם, ובעלה הלך ושאל את כל השאלות להרב כהנא והתירם, ובעלה הכריח אותה ללכת למקוה...

- **ומורה הוראה נוסף שח לנו**, שהגיעה לפניו אשה אחת עם מראה מלא דם לשאול עליו. ושאל אותה למה היא באה לשאול על מראה כזה, וכי אין היא רואה בעצמה שהוא דם. ענתה לו האשה, שאמנם באמת היא יודעת שהגיע לה המחזור, רק הטעם שבאה לשאול היא, מפני שרגילה היא לראות בהפלגת ימים מסויימים, ועכשיו אירע לה שהקדימה לראות הרבה לפני זמנה, ורצתה לדעת האם יש לזה סיבה רפואית, ולכן היא בדקה את עצמה בעד בדיקה והביאה את המראה להרב כהנא כדי שיסתכל על המראה

ויסביר לה למה הקדימה לראות. אך מיד כשהראתה לו את המראה התיר לה אותו, אף שלא התכוונה לשאול עליו כלל. ונבהלה האשה מזה, ולכך הגיעה לפני מורה זה לשאול, האם יתכן כדבר הזה שהגיע מחזור דמיה והיא עדיין טהורה...

• **עוד שח לנו הרב י.ר.**, שבן דודו אמר לו שאשתו ראתה דם מיד לאחר הטבילה, והלך להרב כהנא והוא השיב לו, שלעולם היום אין בכלל הרגשות, רק שבמחזור פעם בחודש צריך להחמיר, אבל כל שהוא יותר מפעם בחודש ודאי אינה טמאה מן התורה... ולכן יעץ לו שתשים פעדי"ם (תחבושת צמר גפן) שהם אינם מקבלים טומאה, ותחליף אותם כמה וכמה פעמים ביום כדי שלא יצטבר על הפד כמויות גדולות של דם (יעויין בספרו מש"כ לשער שיעורים מופרזים עד איזה גודל הוא בכלל כתם ע"ש בפ"א ובביאורים עמ' קנה וכ"כ שם בעמ' קד לשים פעדי"ם כשיש דם). ועוד אמר, שחז"ל קראו לווסת בשם 'ראיה' – להורות שאינה נטמאת אלא א"כ היא רואה את הדם, ולכך יעץ לו, שתחליף את הפדים מבלי להסתכל עליהם... והאשה העידה שהיה זה כמויות גדולות של דם כמו מחזור רגיל...

• והנה לפני כחמש שנים לאחר שנשמעו עליו רינונים רבים, וגם הביאו לפניו עדים שטבלו בדם נידות אדום (עפ"י הוראת מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל ולהבחל"ח מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א שהתירו לעשות כן כשיש ריעותא, ויש בידינו מכתב תשובה מהגר"ח"ק שמוותר, כי צריך לדעת האמת) והתירו לכתחילה ואמר שהעד 'גלאט כשר', נגש אחד האברכים להרב כהנא, ושאל אותו למה מתיר מראות אדומים, וביותר ששמע שבצעירותו היה מדבר בחריפות נגד מורים שהיו מתירים מראות אדומים, ולמה הפך את עורו והתחיל בעצמו להתיר מראות אדומים. וענה לו: בצעירותי אמנם חשבתי כמוך, אולם לאחר שהתבגרתי הבנתי ש'עניינים קדושות' **רואות משהו אחר...** ואם רבי מתיר מראות אדומים אני הולך בעקבותיו. ושאל אותו האברך, שהרי אין הדברים עומדים במבחן המציאות, שהרי טובלים עדים בדם נידות ואנו מביאים אותם לאותם מורים והם מתירים אותם. וענה לו, שאם צדיקים אומרים על יום שהוא לילה מקבל הוא את דעתם... ואמר לו האברך שבהלכה אי אפשר להשתמש בטיעונים כאלו וצריך לפסוק לפי מה

שעינינו רואות ולפי מה שעומד במבחן המציאות, ואמר לו שאכן זוהי הבעיה שלך (שאיננו מבין שגם בהלכה יש לפסוק לפי אמונת צדיקים וכדו'). ואז אמר לו האברך שהוא רוצה לבוא לשמש אצלו ולשמוע הסברים על מהלך פסקיו, ואמר לו שאי אפשר מאחר שאתה משורש נשמת שמאי ואני משורש נשמת הלל... [וכמו"כ הוא כותב בהקדמה לספרו, שהחידושי הלכות שבספרו - נובעים משורש נשמתו של המחבר... עיי"ש].

- והנה גם בתקופה האחרונה הלכו כמה אברכים להרב כהנא עם הרבה עדי בדיקה שהיה בהם דם נדה גמור, והתירם מיד בפשיטות, (ישנם תח"י צילומים של כל המראות. כמה מראות היו של בדיקה אמיתית ורואים עליהם בבירור גמור דם ודאי כפי שרואים בעליל בצילום של המראות שישנם תח"י, והשאר היו עדי בדיקה משומשים שהוטבלו בדם נדות בתוך תחבושת - פע"ד ספוג בדם נדה אדום, ונשאלו להרב כהנא באותו יום לאחר כ-7 שעות כשהדם כבר התייבש, ואת רובם התיר אותם מיד בפשיטות שזה לא כלום וזה "כשר וישר" או "גלאט כשר", ועל מקצתם כבר הבחין שזה דם, אבל החליט לפי דמיונו שזה סתם סריטה).

- ועל מראה אחד אמר לאברך שיבא עם אשתו, ואכן לאחמ"כ הגיע האברך עם אשתו עם אותו מראה, ושאל הרב כהנא את האשה האם יש לה לפעמים פצעים באו"מ, ענתה לו האשה – אולי, לא יודעת. שאל אותה האם הרגישה איזה כאב בבדיקה, וענתה לו – יתכן, לא יודעת. ואז הסתכל שוב על המראה, ואמר להם: אני מבין שאתם מגיעים ממקום רחוק (האברך אמר שמגיע משכונה מרוחקת) ואני מבין שעדיין אין לכם ילדים (לשאלתו מקודם הם אמרו לו שהם כבר שנה לאחר החתונה), זה בסדר גמור... ובירך אותם וכו'.

ישנם תחת ידינו עוד הרבה עדויות ועובדות מגדולי המורים

בירושלים נגד הוראותיו, אך לפי הנראה די במעט עובדות אלו

לכל מי שנגע יראת ה' בלבו.

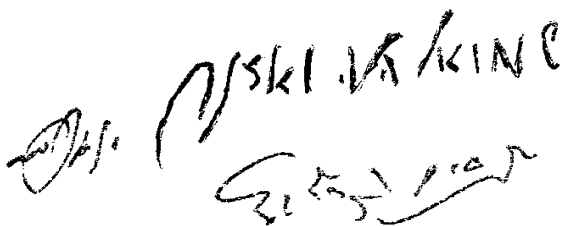
דעת תורה בדרכי ההוראה

הנה בענין פסק במראות הדמים בזמן הזה כתב הרא"ש סוף פ"ב דנדה וז"ל, ובדורות הללו אין בקי במראות דמים לישען על חכמתו ולהפריד בין דם לדם, ואפילו בימי חכמי הש"ס היו מן החכמים שהיו נמנעים מלראות דמים, כל שכן האידנא שאין לטהר שום דם הנוטה למראה אדמימות, אם לא שיהיה לבן וירוק במראה הזהב, ע"כ.

והנה בגדר מה שנוטה לאדמימות או לשחור, הדבר מסור לחכמי ישראל לדון מסברא מהו הגדר שאינו נוטה כלל שיש להתירו, ומהו בגדר נוטה לאדום או שחור שיש לאסרו, אמנם ישנם מורים שמקילין בדבר שנראה לרוב חכמי ישראל שנוטה לאדום, ואומרים שסומכים על קבלתם מרבותיהם להתיר מראות אלו, לפי דעתינו אין לסמוך על קבלתם, דקרוב הדבר שטועים לדמות מילתא למילתא, וכמבואר כעין זה בשו"ע סי' קפ"ח ס"ב, ועיין מ"ש בשו"ת בית שלמה יו"ד ח"ב סי' י"ד.

ובודאי שאין להקל ראש בדבר חמור כזה שכל קדושת ישראל וטהרת הדורות תלויה בזה, ויה"ר שירבה טהרה בישראל ונזכה לביאת משיח צדקינו בב"א.

וע"ז באעה"ח

הרב שמואל הלוי ואזנר
הרב יוסף שלו' אלישיב
הרב נסים קרליץ

היות שנתברר שבקרב בני תורה קיימים מורים שלא כהלכה אשר מתירים דם גמור רח"ל ומכשילים באיסור כרת, כביכול בטענה שכך קיבלו מדורות קודמים, והרבה אברכים נגזרים בתמימות אחריהם. לכך פירסמו רבותינו שליט"א מכתב הנ"ל שידע כל אחד ואחד כי הדבר בנפשו, ולא ילך אחר שמועות שוא או אחר דעת יחידאה, בדבר חמור כזה שעוקר נפשו ובני ביתו מארץ החיים.

פניה נרגשת לעם הי

אח"ח 1234567

בענין פסק במראות הדמים כבר הזהירו גדולי פוסקי הדור שליט"א במכתבם מחדש אלול שנת תשס"ט על טעויות שונות שנתרבו אצל מורים שטועים לדמות מילתא למילתא ולהתיר מראה הנוטה לאדמימות, וכתבו שאין לסמוך עליהם, ושבודאי אין להקל ראש בדבר חמור כזה שכל קדושת ישראל וטהרת הדורות תלויה בזה.

וכעת אנחנו הח"מ נתבקשנו ע"י רבותינו גדולי פוסקי הדור שליט"א לקבוע מושב בי"ד לברר את השמועה הרעה שישנם מורים שלא כהלכה אשר אף הגדילו להתיר מראות דם ממש אשר הם באיסור כרת רח"ל, ולברר היקף הדברים.

הנה לאחר גביית עדויות רבות ובירור העובדות היטב. וגם מפי אברכים נאמנים יראי אלקים אשר הביאו בפני מורים כאלה דם וסת ממש והתירו להם, והובאו בפנינו הרבה מראות כאלה. ועובדות ברורות שהעידו בפנינו ת"ח גדולים ומופלגים בהוראה, ועוד. הננו לקבוע בצער רב ולהודיע בשער רבים בבירור ובודאות גמורה שאמנם אמת נכון הדבר וישנם כמה וכמה מורי הוראה לרבים (אף מוסמכים) בתוככי הערים החרדיות שנשתבשו מאד ומתירים בשופי דם גמור ומכשילים באיסור כרת רח"ל כאשר ראינו בעיננו.

שומו שמים על זאת! או לנו שכך עלתה בימינו!

היות שלא באנו לפקפק ביר"ש של המורים הללו ויש לדון לכף זכות מכמה טעמים מ"מ לא יתכן לראות כבלע את הקדש ולהחריש וע"כ באנו בזה להודיע לרבים כדלקמן:

א. אין מנוס מלהודיע שכ"א יזהר מאד בבחירת המורה וידע כי הדבר חמור מאד, ובנפשו, וחומר איסור נדה ידוע לכל בר ישראל.

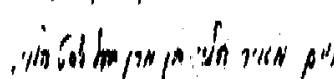
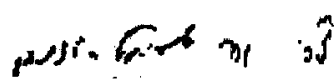
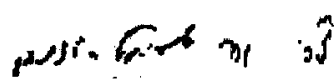
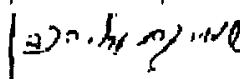

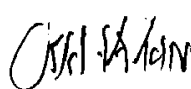
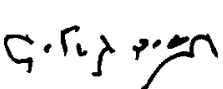
ב. לא יאמר אדם "העון על ראש המורה המתיר ואני את נפשי הצלתי" זוהי טעות גמורה כמבואר ברמב"ם פ"ב משגגות ה"ב דאע"פ שעשה עפ"י הוראת חכם האחריות על השואל והוא בחשש הבאת קרבן לכשיבנה ביהמ"ק ב"ב.

ג. מה שמדמים רבים, דמורה שמיקל במראות מסתמא הוא מומחה יותר, והמחמיר הוא מפני שאינו מומחה כ"כ, הוא טעות. דיש המקילין מפני חוסר הבנתם.

ד. אין לשאול למורה אשר דרכו שלא להחזיר המראה לשואל כשמבקש ממנו.

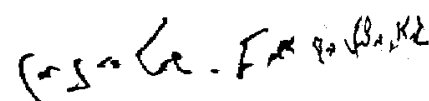
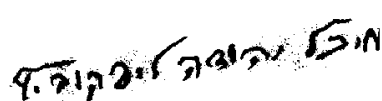
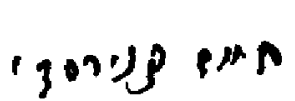
בתפלה להקב"ה שיוסר המכשול הגדול מכרם בית ישראל

באנו בזה עה"ח

חיים מאיר הלוי בן מרן בעל שבט הלוי	צבי ובר	שריאל רוזנברג	שמאי קהת גרוס הכהן	מנחם מנדל פוקס
				
יוסף שלום אלישיב	שמואל הלוי ואזנר	נסים קרליץ		
				

באנו בזה לבקש לראשי הישיבות שליט"א כי אחריותם להודיע לחתנים על מכתבם זה של פוסקי הדור, ולהדריכם לבל יכשלו בזה ולברר היטב מי הם המורים המומחים בהלכות אלו.

א. י. ל. שטינמן   מיכל יהודה ליפקוביץ   חיים קניבסקי

		
---	---	---

מכתב שאלה שנשלח למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

הנה לפני כמה שנים הלכנו עם דם נדות למורים שונים והתירו אותם, וכשהראנו דבר זה למרן ה..... שליט"א, הורה להושיב מושב בית דין על כך שיגבו עדויות על כך, ואז פרסמו רבני הבית דין מכתב להזהיר על כך, וגדולי ישראל הוסיפו חתימותיהם על מכתב זה. והנה במשך הזמן המשכנו להתעסק בענין זה, וראינו שנגע זה עדיין קיים בינינו, וכשסיפרנו לאחרונה דבר זה לפני שליט"א אמר לנו שלדעתו יש עלינו לפרסם רשימה של שמות של רבנים המתירים דם נדות כדי להציל רבים מעוון. והנה נפשי בשאלתי האם מותר לעשות דבר זה היות ומדובר בתלמידי חכמים גדולים, והאם מותר לעשות דבר זה גם בכתב.

תשובת מרן שליט"א: מצוה.

כמו"כ שאלנו ג"כ (בקיצ תשע"ג) את מרן הגר"נ קרליץ שליט"א האם מותר לפרסם ברבים את שמות המורים הללו?

וענה לנו בזה הלשון:

"מותר!? צריכים!!! צריכים לעשות מה שאפשר!"

וכמו שמבואר בשו"ע יו"ד (סי' ש"ג ס"א) שהרואה כלאים של תורה על חבירו אפילו היה מהלך בשוק קופץ לו וקורעו מעליו מיד ואפילו היה רבו. ובש"ך שם סק"א כתב דבמקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב, עכ"ל. והמשנ"ב כתב בשעה"צ סי' שמ"ז סק"ח דהוא חיוב גמור מדאורייתא דהיכא שיש בידו למנוע מחבירו עבירה, מחוייב מן התורה לעשות כן, כדי להפרישו מאיסור.

וכתב בשו"ת נודע ביהודה מהדו"ק או"ח סי' ל"ה (והובא להלכה בפתחי תשובה חו"מ סי' כ"ח סק"ז) דמי שיודע באשת איש שנאסרה לבעלה מחוייב להודיע לבעל בשביל שיפרוש מאשתו, ואף אם הוא ספק אם יאמין לו וא"צ לבא לב"ד ע"כ, ואעפ"י שהם אנשי השם ומשפחה מיוחסת ויש להם בנים חשובים בתורה ויש בזה פגם משפחה וכבוד הבריות. והסכים לדבריו בשו"ת חמדת שלמה סי' ט"ז שאפי' אם יש רק צד שיועילו דבריו מחוייב

להודיעו. וכבר כתוב כן בספר יראים סי' רה, שאם עבר אדם עבירה ויש בו מכשול לאחרים כגון פסולי עדות או זונות שנאסרות לבעליהן או איסורים אחרים שחבריו נכשלים בהם מצוה לאדם להגיד ולפרסם והשומע ישמע והחדל יחדל, ורק אם יודע בפיו שלא יאמינו לו ולא יחושו לדבריו כלל אסור לו לומר אם הוא עד אחד, עיי"ש.

ועיי' בשערי תשובה לרבנו יונה שער ג' נ"ט – מי שאינו מחזיק במחלוקת על המתייצבים על דרך לא טוב ומושכי העוון, הרי הוא נענש מפשעיהם לכל חטאתם, ועובר בלאו שנאמר ולא תשא עליו חטא וכו', ונאמר לא תגורו מפני איש, וכל מי שהוא לדי' יתברך ימסור נפשו על קדושת השם וכו', וחובה על כל ירא, אף כי אוהב טהר לב להעיר קנאה כי יראה והנה יד שרים וסגנים במעל. וכמו"כ כתב בס' שם עולם לבעל החפץ חיים פ"ו – ואל יאמר האדם מה לי להכניס עצמי בזה שבא לפעמים עיי"ז לידי מחלוקת עם האנשים המתפרצים בזה, כי מחלוקת כזו איננה בכלל עוון כלל שהוא בכלל מצות הוכחה, ועליהם אמר הכתוב ולמוכיחים ינעם ותבוא עליהם ברכת טוב.

ועיי' עוד בשערי תשובה ש"ג אות לו – ולא תחוס עינך עליו ולא תחמול ולא תכסה עליו, הוזהרנו בזה שלא לחמול ולרחם על המחטיאים והמכשילים בני אדם, ואמרו רז"ל כל הנעשה רחמני על האכזרים לסוף נעשה אכזרי על הרחמנים.

(לכאורה כוונתו, שבזה שמרחם עליהם הרי הוא מתאכזר בכך על הרבים שנכשלים עיי' זה במצודת העוונות החמורים. וא"כ אין חילוק בזה בין שוגג למזיד. ולכן גם בענייננו, אף שמדובר בת"ח יראים ושלמים, שרק בשגגה טועים להתיר את האסור, מ"מ היות ובפועל יש כאן מכשול לרבים אין בזה חשבונות של רחמנות).

ונסיים במכתב החפץ חיים על הפרצות שהיו בזמנו באיסור נדה (מובא בספרו טהרת ישראל בהקדמה ובבית ישראל פ"ג) – ועתה בעו"ה הנה הגיע לאוזנינו שמועות מבהילות, אוי לאוזן שכך שומעת, הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו, שבעיירות הגדולות התחילו מקצתן לפרוץ בעניין איסור נדה החמורה וכו', והאמת כי קשה עלי הדבר מאד לדבר בעניין הזה כי נפשי תשתוחח בקרבי וכו', אבל מה נעשה אם הגענו לידי כך, הלא אין אנו רשאים לחשות, עלינו לקרא בראש הומיות מה זה ועל מה זה נעשתה התבערה הגדולה הזאת, האם תורתנו השתנתה האם דבר אלוקינו יופר לעולם ח"ו, לא כן אחי, השמש וצבא השמים יופרו ודבר אלוקינו יקום לעולם.

מכתבי מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

בס"ד א' תמוז תש"ע

לכבוד מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

אבקש ממך שליט"א מענה

ראיתי מכתבם של גדולי ישראל שליט"א בענין מורי ההוראה שמכשילים באיסור כרת כיון שמתירים דם נדה אדום גמור וח"ל.

באזור מגורי יש מורה שהוא יר"ש אבל אני יודע בודד שמתיר אדום ממש וגם שמעתי כן ממורי הוראה, ויש מי ששואלו שלא מאמין שמתיר עד כדי כך, רציתי לברר אם אפשר למדוח דם נדון אדום על העד ובעודו באדמומיתו להביא בפניו ואחר שיתיר ידע בודד שא"א לסמוך עליו,

האם שפיר למעיבד הכי בכדי לאפרושי ממנו.

מותר

אחר קבלת תשובת מרן שליט"א נתעוררתי להוסיף ולשאל בזה:
למה אין בזה שפודקים כך מורה הוראה שידועים שיכשל ויתיר משום ביזוי בעל הוראה,

צריך לדעת האמת

[האברך הכותב שאל את מרן הגר"ח"ק שליט"א בכתב, אם יכול לפרסם מכתבים אלו ומרן ענה
"הרשות בידך"]

עוד אברך ששלח לשאול את מרן הגר"ח"ק שליט"א

שלחתי למורי .. אבל קוצר שאלתי האם דעת מורי שמוטר לכדוק הרבנים בדם נדות או שזה ולזול וחופצא או דמותו ואין חולקין כבוד לרב במקום שיש חילול ה' וכו'.

מותר

RABBI I. T. WEISS

CHIEF RABBI
OF JERUSALEM
בניין בית הכנסת המרכזי
P.O.B. 3004 JERUSALEM, B. ISRAEL

יצחק טובי' ווייס

רב ראשי
לכל מקלות האשכנזים
בתיק ירושלים תשס"א

בס"ד, יום ב' דסליחות תשס"ט

נשאלתי אם שייך בה"ז לטהר מראה נזוטה לאדמומית או לשחרות.

הריני להעתיק משורת בית שלמה חיו"ד ח"ב סי' י"ד וד"ל בזמננו זה ל"ש לומר בענין המראות אגמרי' סמך דאין לנו אלא דברי הש"ע דאין לטהר רק מראה לבן וירוק שאין לספקם באדמומית כלל וכל שנוטה אף קצת למראה אדמומית או לשחור טמא ואין שום איש מקובל מרבו בפרט המראות ל"ש לומר אגמרי' סמך בכה"ג עכ"ל.

ובמראה ברין שמעתי מכבוד הגאון מגדולי בעלי הוראה מוה"ר חנוך דוב פדווא זצ"ל אב"ד לונדון (שהייתי מקושר אליו מאד בהודאה בערך ארבעים שנה) שראה אצל גדולי הוראה בירושלים שאם אינו נוטה כלל לאדמומית או לשחרות אפשר להתירו אבל אם נוטה לאדמימות או לשחרות א"א להתירו.

כהלכתה

שער המכתבים

מהרה

קכב

Rabbi M. C. E. Padwa

Principal Rabbinical Authority

London - 43 Willesden Hebrew Congregation
35 Filby Avenue, London N16 6JJ

משה חיים אפרים פדווא

אב"ד רחמיאלות קהלת התורה

לונדון תנ"א

החידוש והשיפור

שליט"א

כבוד הרה"ג מוה"ר

אחדשה"ט כמשפט.

יקרת מכתבו קבלתי ואני עומד נבהל ונשתומם איך נעשתה כזאת בישראל דבר המפורש בכל הפוסקים אשר מפיהם אנו חיים דכל נטיה לאדמומית מטמא ונאסרת על בעלה, יבואו מורים ויאמרו כי אדום שאין בו גלאנץ כשר, וכן מראה הנקרא בארדא כשר, ולא עוד אלא שאומרים כי זה מנהג ירושלים מקדמת דנא, וזה שקר וכזב כי ידוע אשר כבוד אאמו"ד הגאון זצ"ל שימש אצל כל גדולי ירושלים בעיהם הגאון מטעפליק זצ"ל והגאון מהר"ז מינצבערג זצ"ל, וכל הוראותיו על פיהם, ומעולם לא ראינו ולא שמענו ממנו דבר כזה ח"ו לא מיני' ולא מקצתי' דבר הנוגד כל הפוסקים.

ובטוחני כי יחזרו מדרכם ולא יוסיפו להתיר כזאת ח"ו.

וכי זה דברו ואומר איך
אתה חושב עליהם כהנא